

освіті. По всіх канонах педагогіки самостійна робота повинна, як в кількісному, так і в якісному плані бути основним видом діяльності студента, але в аудиторній роботі директивними документами передбачено 25-30% навчального часу для самостійної аудиторної роботи. Поза аудиторна робота віддана на розум студентів і слабо контролюється. Сучасні етичні і деонтологічні вимоги не дозволяють студентам багато часу проводити «біля ліжка хворого», що завжди було пріоритетом вищої медичної освіти. В той же час цікаві дані наведені у доповіді професора О.П. Волосовця [1]: «Засвоєння знань за різних форм навчання: лекційне – 5%, пояснення викладача на практичних заняттях – 15%, самостійна робота з підручником – 30%, вирішення проблемних ситуацій – 90%». Основою нової технології, яка втілена на кафедрі внутрішньої медицини №3 УМСА була серія навчальних посібників для поза аудиторної самостійної роботи студентів, які ми назвали «сілабусами». Ці посібники містили питання, тести та задачі до кожної теми аудиторних занять. Студенти повинні письмово відповідати на питання, вирішувати тести та задачі в процесі підготовки до практичного заняття. Таким чином, викладач може бачити готовність студента до заняття не за результатами тестів вхідного контролю, а шляхом перевірки сілабусів. Така система примушує студентів ретельно готуватися до практичних занять, що забезпечує можливість більш активного засвоєння практичних навичок.

Сучасні освітні інновації дозволяють суттєво наблизити стандарти підготовки лікарів до міжнародних вимог та максимально сприяти формуванню нової високо - ерудованої генерації фахівців. Найбільші надії ми покладаємо на результати впровадження проблемно-орієнтованого навчання (ПОН) (Problem-based learning). ПОН – це педагогічна технологія, основним елементом якої є навчання в процесі рішення конкретних проблемних ситуацій. За ПОН студенти працюють самостійно. Вони не слухають лекцій, не відповідають на питання викладача, не вирішують тести вхідного і вихідного контролю, не слухають пояснень викладача (мікролекцій). Студент, а не викладач, є центральною фігурою учбового процесу [2,3].

Висновки. Кредитно-модульна система організації навчального процесу вимагає наближення системи підготовки студентів до Європейського рівню, що неможливо без широкого впровадження користування Інтернетом в процесі підготовки та на практичних заняттях, нових методів контролю та стратегії проблемно-орієнтованого навчання.

Література

1. О.П. Волосовець. Питання якості освіти у контексті впровадження Зasad болонської декларації у вищій медичній школі // Всеукраїнська науково-методична конференція «Досвід впровадження основних Zasad Болонського процесу в систему вищої медичної освіти» Тернопіль, 14-15 квітня 2005 року.
2. В.С. Шулов, Н.Н. Володин, А.Г. Чучалин, Р. Гуэрра. Вопросы непрерывного медицинского образования (проблемно-ориентированное обучение) // Журнал лечащий врач. - 2000. - № 3.
3. Problem-Based Learning: A Paradigm Shift or a Passing Fad? Gwendie Camp, PhD, The University of Texas Medical Branch.

УДК 378.147

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАТЬ – НЕВИДІМНА СКЛАДОВА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ

Л.Ф.Каськова, О.Ю.Андріянова, О.О.Карпенко, Л.І.Амосова, Н.В.Левченко
Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»

TEST CONTROL OF KNOWLEDGES IS INTEGRAL PART OF CREDIT-MODULE SYSTEM

L.F.Kaskova, O.Y.Andriyanova, O.A.Karpenko, L.I.Amosova, N.V.Levchenko
High state educational institute «Ukrainian medical stomatological academy»

Резюме. Проведено аналіз методів контролю знань студентів, що використовуються з метою поліпшення результатів складання ліцензійного іспиту «Крок-2. Стоматологія», і запропоновані методики тренінгу, які можуть бути застосовані при підготовці й проведенні тестування, як методу поточного та заключного контролю знань студентів.

Summary. The analysis of the preparation methods of students is carried out for improvement of results of "Krok- 2" exam, and the training techniques suggested, which can be use for preparation and realization of testing, as a method of the intermediate and basic control of students' knowledges.

Вступ. Перебудова вищої медичної освіти в Україні, реструктуризація охорони здоров'я, вторгнення в медицину ринкових відносин призвели до організації змін у навчальному процесі. Це потребує корінних змін в організації та методичних підходах до підготовки спеціалістів, зокрема в системі охорони здоров'я. В умовах значної інтенсифікації життєвих потреб країни, великої конкурентності, впровадження ринкових взаємовідносин стає життєво необхідною модернізація форм і методів навчання, особливо у вищій школі. В останні роки інтенсивно розвиваються технології, які пропонують прогресивні форми та методи навчання.

Перехід до кредитно-модульної системи навчання дозволить стимулювати активну навчальну і творчу діяльність студента, бо в системі ECTS тільки від нього самого залежить остаточний результат – засвоєння певної змістової частини навчальної програми і її контролювання викладачами.

Запровадження кредитно-модульної системи навчання в медичних вищих навчальних закладах є важливим аргументом для активізації роботи викладача і студента, розробки індивідуальних планів навчання студентів із різними рівнями засвоєння та контролю знань.

Одним із головних завдань вищої медичної школи є підвищення якості знань студентів. Для удосконалення навчального процесу необхідним є впровадження більш інтенсивних способів навчання і контролю знань. Комп'ютерне тестування – є однією з оптимальних форм проведення контролю знань студентів. Включення комп'ютерного тестового контролю до підсумкового заняття надає можливість підвищити об'єктивність загальної оцінки.

Розширення обсягу і закріплення набутих теоретичних знань, а також розвиток клінічного мислення можуть забезпечити комп'ютерні програми (навчальні, контролюючі), які ведуть до одержання планованого рівня як теоретичної так і практичної підготовки. В останні роки інтенсивно розвиваються технології, які пропонують прогресивні форми та методи навчання.

Впровадження нових технологій у процес підготовки спеціалістів повинно враховувати системно-цілісне опанування програмним матеріалом, досконале оволодіння практичними вміннями і навичками при раціональному використанні часу, зусиль, матеріально-технічних засобів. Пошуки нових форм навчання і контролю знань, впровадження різноманітних методичних прийомів, які б мобілізували студентів на опанування навчальної програми, слід вважати своєчасними і необхідними. Нові педагогічні технології стосовно медичних вузів мають сприяти застосуванню методів активного навчання та контролю знань студентів, максимально наближеного до реальності, переходу від вибіркової до системно-цілісної перевірки знань, умінь і навичок, об'єктивізації їх оцінки, побудові навчального процесу на засаді співробітництва.

Реструктуризація системи навчання на новий зміст може бути здійснена тільки з позиції педагогічної науки і винятково шляхом розробки сучасних загальноосвітніх технологій засвоєння і контролю знань, єдиних для стоматологічних факультетів усіх вузів країни.

Однією із таких технологій контролю є ліцензійний тестовий іспит «Крок 2. Стоматологія». Ліцензійні тестові іспити на різних етапах підготовки лікарів проводяться у більшості країн Європи, США, Канаді та являються складовою частиною навчання, впорядкованою Болонським процесом. В Україні також розроблена та широко впроваджується ця система контролю.

Метою даної публікації являється проведення аналізу результатів заходів по підготовці до складання ліцензійного державного іспиту та пропонування методів тренінгу для покращення результатів даного виду контролю знань студентів.

Основна частина. Однією із складових частин навчального процесу є контроль знань, який відображає рівень сприйняття та засвоєння матеріалу і відіграє значну роль у створенні мотивації студентів до навчання.

Контроль знань студентів проводиться із застосуванням комп'ютерних систем та безмашинним засобом, під час контролю змістових модулів, підсумкового модульного контролю, ліцензійних тестових іспитах. Заняття проводяться за типом проблемних з активізацією творчої праці студента. при тренуваному вирішуванні тестових та ситуаційних завдань застосовуються активні форми розв'язання задач разом з викладачем. Чим більше оцінки знань студентів наближаються до об'єктивних, тим більше мотиваційної зацікавленості всіх і кожного студента зокрема в придбанні міцних знань і практичних навичок.

На кафедрі дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань має місце наступний досвід організації та методичного забезпечення при проведенні різних форм

контролю знань студентів. З метою контролю знань студентів та з'ясування тих чи інших питань ми застосовуємо систематизовані набори задач з діагностики, клініки, лікування, надання первинної допомоги та ін. Письмове вирішення таких ситуаційних задач дозволяє при груповій формі занять проконтролювати всіх і кожного студента в однакових умовах, здійснити порівняння знань студентів і виявити типові для аудиторії труднощі, не засвоєні питання.

Для вирішування тестових завдань і ситуаційних задач на комп'ютері та безмашинним засобом співробітниками кафедри розроблені комп'ютерні програми з усіх розділів предмету, складені тестові завдання та ситуаційні задачі до кожної теми практичних занять, складені переліки запитань та тестів для підготовки студентів до контролю змістового та підсумкового модуля. Весь підготований методичний матеріал надається студентам для підготовки до практичних занять.

Використання тестових завдань у якості однієї з форм самостійного вивчення матеріалу дає можливість виробляти у студента здатність активно мислити та швидко знаходити чітке та конкретне рішення. Розроблені завдання носять не лише контролюючий, а й навчальний характер.

Контроль початкового рівня знань проводиться письмово або в усній формі за допомогою розроблених тестів і завдань з використанням результатів для загальної оцінки рівня знань студентів. На кожному занятті студентам всіх курсів індивідуально пропонуються для вирішення завдання з теми заняття в письмовому або комп'ютерному варіантах. Студенти проходять комп'ютерний контроль у кінці кожного семестру. Найважливішим моментом є наявність зворотного зв'язку – тобто після здачі роботи обов'язково проводиться аналіз викладачем правильності розв'язання кожного тестового завдання з залученням до обговорення всієї групи. Метод тестового тренінгу примушує студентів постійно повторяти пройдений матеріал не тільки з профільних, але і з суміжних дисциплін і виробляє здатність використовувати отримані знання для вирішування конкретної клінічної задачі.

Тестовий контроль набуває великого значення, як спосіб підготовки до ліцензійного іспиту. Він дає змогу перевірити якість знань студентів, враховуючи вихідний рівень, обсяг та якість засвоєного матеріалу, вміння отримувати необхідну клінічну інформацію, рівень засвоєння всього теоретичного матеріалу. За допомогою цього методу контролю можна впродовж короткого часу оцінити знання значної кількості студентів, змоделювати клінічні ситуації, які охоплюють значну частину навчальної програми.

Метод тестового тренінгу примушує студентів постійно повторювати попередній матеріал не лише з профільних, але і з суміжних дисциплін і виробляє здатність використовувати отримані знання для вирішування конкретної клінічної задачі.

Пошук нових методів контролю знань студентів спонукав до впровадження в Україні ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 2. Стоматологія». Іспит включає усі стоматологічні дисципліни. З 200 запропонованих на цьому іспиті завдань - 25% складають тести з дитячої стоматології. Його мають складати студенти – медики всіх вищих навчальних закладів, незалежно від його підпорядкування. Ліцензійний іспит є об'єктивним критерієм оцінки кінцевого рівня знань студентів-випускників. Іспит проводиться з використанням тестових завдань. Впровадження даної форми контролю знань студентів сприяє уніфікації оцінки знань, об'єктивізації аналізу структури помилок з метою їх подальшого усунення, значному збільшенню обсягу контролюючого матеріалу.

Вирішування тестових завдань сприяє самостійній підготовці студентів до ліцензійного іспиту „Крок 2. Стоматологія”.

Співробітниками кафедри розроблено 6 варіантів по 50 тестових завдань на російській та державній мові для проведення підсумкового контролю знань студентів та їх готовності до здачі ліцензійного іспиту. Умови контролю максимально наближені до реального іспиту. Відповіді фіксуються на бланках, які застосовуються і на державному іспиті. Перевірка проводиться викладачем за допомогою перфокарти. Кількість правильних відповідей рахується у відсотках.

На кафедрі дитячої терапевтичної стоматології співробітниками постійно розробляються до кожної теми нові тести, які поповнюють банк даних. Це надає змогу komponувати ці завдання в різні варіанти під час проведення контролю знань, що потребує напруженої роботи студента протягом всього навчального року. Контроль знань студентів проводиться один раз в семестр у комп'ютерному класі та на кожному практичному занятті по тестових завданнях з банку центру тестування. Таким чином всі студенти, що навчаються на кафедрі залучені до системи тренінгу.

Бланк відповідей створений таким чином, що кожен студент має змогу працювати з ним декілька разів, що дає можливість порівнювати результати проведеного контролю та спостерігати за змінами досягнень кожного студента.

Внаслідок проведення інтенсивного вирішування тестових завдань і використання машинного та безмашинного контролю знань серед всіх студентів, що навчаються на кафедрі при складанні

ліцензійного іспиту “Крок 2. Стоматологія” в минулому році були отримані значно кращі результати ніж раніше. Це вказує на необхідність подальшого використання такої системи підготовки до тестування.

Висновки

Впровадження даної форми контролю знань студентів сприяє уніфікації оцінки знань студентів, об'єктивізації аналізу структури помилок з метою їх подальшого усунення, значному збільшенню обсягу контролюючого матеріалу, а також усуває можливість необ'єктивного оцінювання знань студентів.

Для розробки та впровадження тестового контролю знань і вмінь майбутнього лікаря необхідна комп'ютеризація медичного вузу, створення комп'ютерних класів, банків інформації, формування єдиної мережі як у середині вузу, так і об'єднання з комп'ютерними мережами всіх медичних вузів країни. Використання тестових програм та комп'ютерної техніки дає можливість покращити методику навчання та контролю знань студентів. Систематичний контроль сприяє одержанню ґрунтовних знань, що становлять надійну основу для подальшого засвоєння матеріалу.

Результати досліджень показали, що необхідно проводити планомірну підготовку щодо адаптації студентів до розв'язання тестів та ситуаційних задач.

Література:

1. Пίδαєв А.В., Передерій В.Г. Болонський процес в Європе. Київ, 2004. – 192с.
2. Степаненко Т.І., Телешова О.В. Система «Крок» та її мотиваційна роль у вдосконаленні педагогічного процесу. // Матеріали Всеукр. Навч.-метод. Конф. «Стан і проблеми підготовки лікарів-стоматологів у сучасних соціально-економічних умовах». – Полтава, 19-20 вересня, 2003. – С. 32- 33.

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ

Кирилів М. В., Бекус І. Р., Івануса І. Б.

ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського”

Вступ. На сьогоднішньому етапі інформатизації суспільства все більшого поширення у різноманітних сферах життя набувають комп'ютерні технології, які виступають як один з інструментів пізнання. Тому одним із завдань вищої медичної освіти є підготовка лікаря, який буде жити і працювати в новому постіндустріальному суспільстві, повинен уміти самостійно активно діяти, приймати рішення, мати знання та навички щодо пошуку, обробки та зберігання інформації, використовуючи сучасні комп'ютерні технології.

Основна частина. Одним з вирішальних чинників модернізації системи освіти є створення нового покоління засобів навчання, які поєднують досягнення сучасної педагогічної науки з потужними дидактичними можливостями інформаційних технологій [4]. Виходячи з особливостей вивчення хімічних дисциплін, використання комп'ютера є одним з ефективних засобів. Наприклад, відповідно до мети окремого лабораторного заняття, застосовуються різні засоби комп'ютерних технологій: відеозаписи шкідливих або вибухонебезпечних хімічних реакцій, фотографії, структурні моделі будови рідкісних речовин, динамічні комп'ютерні моделі хімічних процесів, комп'ютерні тренажери, віртуальні лабораторії. Ці засоби комп'ютерних технологій забезпечують вивчення явищ і процесів у макро- і мікросвіті, у складних технічних і біологічних системах. Дають змогу майбутньому фахівцеві уявляти різні фізичні, хімічні, фізико-хімічні процеси, які реально відбуваються з дуже великою або малою швидкістю [3]. Для самостійної підготовки до лабораторних занять студенти використовують інформаційні можливості наведених комп'ютерних засобів, мережу Інтернет та електронні підручники. Практичну підготовку забезпечують хімічні тренажери та віртуальні хімічні лабораторії. Це створює умови для реалізації індивідуального підходу, адже вдома, працюючи з комп'ютерною програмою, студент має можливість багаторазового повтору, закріплення матеріалу